

Forsøg med hvedesorter 1958-1961

På statens forsøgsstationer ved Aakirkeby, Aarslev, Abed, Askov, Borris, Højer, Lyngby, Rønhave, Spangsbjerg, Tystofte og Ødum samt på Statsfrøkontrollens gård, Brøndgaarden ved Ballerup, er der i årene 1958-61 gennemført sortsforsøg med hvede. Ved Lyngby blev forsøgene i 1960 og 1961 ødelagt af fugle, og desuden har forsøget ved Borris i 1958 og ved Askov i 1961 måttet kasseres af andre årsager. I 6 forsøg i 1960 har der været vinterskade på nogle af sorterne, og resultaterne af disse forsøg er anført særskilt.

Hovedresultaterne af de gennemførte forsøg ses af nedenstående oversigt, hvor først er anført 3 sorter, der har været med i alle 4 år, og derefter 6 sorter, der kun har deltaget i forsøgene de to sidste år. Til sammenligning med disse er anført resultaterne for Weibulls Banco og Cappelle Desprez i de samme to år. Ved forholdstalsberegningen er udbyttet af Weibulls Banco sat = 100. I bilaget er anført forholdstal for kærneudbyttet i gennemsnit for de enkelte forsøgssteder og for de enkelte år.

	Forsøg uden vinterskade					Forsøg med vinterskade		
	ant. forsøg	hkg pr. ha kærne	hkg pr. ha halm	forholdstal kærne	forholdstal halm	ant. forsøg	hkg pr. ha kærne	kar. f. vinterfasthed 0-10*
1958-61: Weibulls Banco	36	51.3	66.5	100	100	6	47.7	9.7
Cappelle Desprez	»	53.0	61.5	103	92	»	11.5	2.2
Weibulls Starke	»	51.7	66.5	101	100	»	44.2	9.8
1960-61: Weibulls Banco	15	54.9	70.4	100	100	6	47.7	9.7
Cappelle Desprez	»	54.9	62.0	100	88	»	11.5	2.2
Apollo	»	56.0	68.8	102	98	»	46.1	9.7
Heine 2806	»	55.3	63.2	101	90	»	47.5	9.7
Marne Desprez . .	»	52.0	65.2	95	93	»	33.2	5.9
Bonus	»	51.3	66.9	93	95	»	42.6	9.4
Sejet 55/562 . . .	»	51.0	67.3	93	96	»	41.3	9.7
Pajbjerg 69/28 . .	»	50.1	68.6	91	97	»	42.3	9.7

* 0 = helt ødelagt, 10 = uskadt.

	Strå- længde cm	Leje- tilbøje- lighed 0-10*	mg pr. korn	g pr. liter	pct. protein i kærne- tørstof**	Mod- nings- dato
Weibulls Banco.....	112	2.4	41.1	777	11.9	14/8
Cappelle Desprez	97	2.7	53.2	755	12.1	9/8
Weibulls Starke.....	111	0.9	41.4	775	11.8	15/8
Weibulls Banco.....	115	2.9	41.6	766	12.5	14/8
Cappelle Desprez	96	1.4	53.5	745	12.7	9/8
Apollo.....	108	2.9	46.1	757	11.9	11/8
Heine 2806.....	97	1.0	48.1	743	12.3	9/8
Marne Desprez	103	1.1	59.2	740	13.1	9/8
Bonus.....	108	2.2	41.4	743	12.2	11/8
Sejet 55/562.....	110	1.9	38.7	758	12.1	12/8
Pajbjerg 69/28.....	107	1.0	41.4	744	12.2	12/8

* 0 = helt stående, 10 = helt i leje. ** N × 5,7.

I gennemsnit af alle forsøg uden vinterskade har Weibulls Banco givet 51,3 hkg kærne pr. ha. Cappelle Desprez har givet ca. 3 pct. mere og Weibulls Starke ca. 1 pct. mere end Banco. I to års forsøg har Apollo og Heine 2806 givet lidt højere udbytte end Banco og Cappelle Desprez, medens de øvrige afprøvede sorter har givet 5-9 pct. lavere kærneudbytte. I de vinterskadede forsøg er det kun Cappelle Desprez og Marne Desprez, der har haft vinterskade. Udbyttet for disse sorter var henholdsvis 76 og 30 pct. lavere end Banco. I 3 forsøg har Cappelle Desprez været helt udvintret. De øvrige sorter har fået omtrent ens karakter for vinterfashed. Frysningforsøg i laboratoriet viser ligeledes mindre frostresistens for Desprez-sorterne, og især for Cappelle Desprez, medens de øvrige sorter har forholdt sig omtrent ens.

Af bilaget fremgår det, at der har været en betydelig variation fra sted til sted og fra år til år. Starke har i alle år givet højt udbytte ved Rønhave, og Pajbjerg 69/28 og Sejet 55/562 har givet særdeles højt udbytte på marsken ved Højer. Desprez-sorternes udbytte er naturligvis stærkt påvirket i 1960, hvor de vinterskadede forsøg er medregnet i gennemsnittet, men også Apollo, Bonus, Sejet 55/562 og Pajbjerg 69/28 har givet relativt lavt udbytte dette år, selv om der tilsyneladende ikke har været tale om vinterskade.

Halmudbyttet er lavt hos Cappelle Desprez og Heine 2806 og højt hos Weibull-sorterne. Førstnævnte sorter har det korteste og sidstnævnte det længste strå. Karaktererne for lejetilbøjelighed angiver Banco og Apollo som de mest blødstråede og Starke, Heine

2806 og Pajbjerg 69/28 som de mest stivstråede sorter. Forskellene er imidlertid små, og alle de prøvede sorter må betegnes som tilfredsstillende stråstive.

Kærnen er stor hos Desprez-sorterne, ret store hos Heine 2806 og Apollo og lille hos de øvrige sorter. Banco og Starke har høj rumvægt, Apollo og Sejlet 55/562 middelhøj og de øvrige sorter lav rumvægt. Desprez-sorterne og Heine 2806 har haft højest proteinindhold i kærnen, Banco og Starke ligger lidt lavere og de øvrige sorter noget lavere. Banco, Starke og Cappelle Desprez har deltaget i bagningsundersøgelser foretaget af brødkornsudvalget under Akademiet for de tekniske Videnskaber. De 3 sorter synes at have meget nær samme bagekvalitet.

Desprez-sorterne og Heine 2806 er de tidligste og Weibull-sorterne de sildigste i modning. Af notaterne til forsøgene i marken og resultaterne af smitteforsøg i drivhus og mark fremgår det, at Heine 2806 og i nogen grad Banco og Starke har været mindre angrebet af meldug end de øvrige sorter. Angreb af rust har været uden betydning i forsøgsperioden.

Beskrivelse af sorterne

Weibulls Banco. Sorten er vinterfast, har ret langt, stivt strå og små kærner med høj rumvægt og middelhøjt proteinindhold. Den modner ret sent.

Cappelle Desprez, fransk. Sorten er ikke vinterfast, og efter strenge vintre kan udbyttet være stærkt nedsat. Den har kort, stivt strå og store kærner med lav rumvægt og højt proteinindhold. Den modner tidligt.

Weibulls Starke. Sorten er vinterfast. Den har lidt stivere strå end Banco, som den ligner m.h.t. øvrige egenskaber.

Apollo, hollandsk. Sorten er vinterfast, har middellangt, stivt strå og ret store kærner med middelhøj rumvægt og lavt proteinindhold. Sorten afprøves yderligere.

Heine 2806, tysk. Sorten er vinterfast, har kort, stivt strå og ret store kærner med lav rumvægt og højt proteinindhold. Den modner tidligt og synes noget modstandsdygtig overfor angreb af meldug. Sorten, der ikke er i handelen, afprøves yderligere.

Marne Desprez, fransk. Sorten er ikke vinterfast. Den har ret kort, stivt strå og meget store kærner med lav rumvægt og højt proteinindhold. Den modner tidligt.

Bonus, hollandsk. Sorten er vinterfast, har middellangt, stivt strå og små kærner med lav rumvægt og lavt proteinindhold.

Sejet 55/562. Sorten er vinterfast, har middellangt, stivt strå og meget små kærner med middelhøj rumvægt og lavt proteinindhold. Sorten, der ikke er i handelen, afprøves yderligere på marsken.

Pajbjerg 69/28. Sorten er vinterfast, har middellangt, stivt strå og små kærner med lav rumvægt og lavt proteinindhold. Sorten, der ikke er i handelen, afprøves yderligere på marsken.

Forholdstal for kærneudbytte

	ant. for- søg	Wei- bulls Banco	Cap- pelle Des- prez	Wei- bulls- Star- ke	hkg pr. ha = 100
<i>1958-61:</i>					
Gennemsnit ..	36	100	103	101	51.3
Aakirkeby ...	4	100	103	102	50.5
Aarslev	4	100	101	102	54.9
Abed.	4	100	102	100	44.2
Askov	2	100	104	99	43.4
Borris	2	100	97	94	51.0
Brøndgaarden	3	100	108	98	52.1
Højer	3	100	111	103	45.3
Lyngby	2	100	103	104	43.9
Rønhave	2	100	111	109	56.4
Spangsbjerg ..	3	100	102	98	66.7
Tystofte	4	100	101	101	47.9
Ødum	3	100	101	102	58.8
1958	10	100	106	104	43.0
1959	11	100	106	98	53.9
1960*	11	100	55	98	50.1
1961	10	100	106	100	55.9

	ant. for- søg	Wei- bulls Banco	Cap- pelle Des- prez	Apol- lo	Heine 2806	Marne Des- prez	Bonus	Sejet 55/562	Paj- bjerg 69/28	hkg pr. ha = 100
<i>1960-61:</i>										
Gennemsnit ..	15	100	100	102	101	95	93	93	91	54.9
Aakirkeby ...	2	100	98	98	107	94	84	84	82	53.5
Aarslev	2	100	99	105	102	96	93	94	90	58.0
Abed.	2	100	99	95	101	93	92	91	87	45.4
Borris	1	100	91	93	90	83	89	84	74	60.3
Brøndgaarden	1	100	99	107	95	88	97	101	97	55.1
Højer	1	100	109	119	107	112	111	121	128	39.5
Rønhave	2	100	111	111	105	107	99	105	103	56.4
Spangsbjerg ..	1	100	105	104	101	93	102	89	91	76.7
Tystofte	2	100	90	92	96	87	83	81	83	51.0
Ødum	1	100	100	105	99	93	97	94	96	63.7
1960*	11	100	55	96	102	79	88	87	87	50.1
1961	10	100	106	105	99	97	97	96	94	55.9

* vinterskadede forsøg medregnet.